

TICHÉ ÚDOLÍ

Kde jsou ty doby,
co čas je vzal,
setkání v Tichém údolí,
o kterých pan Kožík psal.

Zas jdu tou cestou,
zlatým podzimem,
zem tmavá,
pár stop koňských kopyt,
tu zůstává.

Ranní mlha ještě trvá,
ale slunce už se dívá,
na příkré stráně,
staré vrby u potoka,
statek,
tam bodlák,
divizna a modrá chrpa.
Pastelem zlehka zachytím,
mlžný opar a barvy s ním,
stromy a keře jenom září,

to je ten měsíc v kalendáři.

Na můstku pak u potoka,
tam, co kvete ta bílá střemcha,
štětcem pěkný akvarel,
dej hodně vody,
a musíš vynechat běl.

Tak vznikají nová díla,
poblíž „Starého Mlýna“.
kde Braunerova Zdenka,
tvořila a žila.

Najednou přichází,
malířskou zástěru až po kolena,
klobouk na hlavě a celá rozechvěná,
šaty jí vlají a běží
pak v ústrety,
uvítat hosty,
kteří sem zavítají vždy.

Chittussi ten se jí dvoří,
ona ho odmítla,

a dál na Moravu pospíchá,
hledá tam s Uprkou
keramiku, tance
lidové kroje,
poznává Mrštíky,
a Viluš nedá jí pokoje.

Spolu pak „Pohádku Máje“
rozvíjí a grafikou zdobí,
Viluš svatbu však odmítá,
a nakonec rozchod přivítá.

Mladému Bílkovi pomáhá,
též i Martenovi,
k tomu láskou zahoří,
a obrazy pak posílá, na „Salóny“ v Paříži
Sám velký Rodin
navštíví jí,
v atelieru, kde ona tvoří,
přátelství velké mezi nimi,
pak společně oba sblíží.

Nejvážnější, nejklidnější,

mezi všemi nejmilejší,
rozmlouvá pomalu,
miluje přepych, nádheru,
cizí kraje a zvyky,
ale nezapomene nikdy na Roztoky,
a s kyticí růží,
švestkovou alejí míří,
do míst, kde Zdenka,
zas nové grafiky tvoří.

Julius Zeyer,
tajná láska jejího srdce,
už ho tu nepotkáš
nikdy více,
Podlipská, Světlá, F.X.Šalda,
není to jen román,
všechno je to pravda.

Tak zasním se a zavzpomínám,
co slavných umělců,
prošlo těmito místy,
s úctou zde tvořím
a skládám jim pocty.

RÉTORIKA

(věnováno PhDr. Věře Schifferové, filosofická univerzita UK)

Rétorika slavné
řečnické umění,
zrodila se ze sváru,
nepochopení,
to jsou hlavní příčiny.

Aristotelés, Cicero, Platón,
Gorgiás,
žákům sofistiky
ukládali oslavné básně
Protagorás a Hippiás.

A když někdo příliš mluvil,
mnoho věděl, rady dával,
sám však říkal,
že neví nic,
některým Athéňanům
se nelíbil pranic.

Nejdřív ho odsoudili,
potom někteří litovali,

a všichni víme dnes,
jak skončil velký řečník
a filosof SÓKRATÉS.

FILOSOFIE

Dnes odpoledne
sešly se urozené Dámy,
aby jako vždy
nad šálkem čaje,
dobrotami, spolu si povídaly.

Krásné šaty,
vějíře, hebké střevíce,
některé vyšňořené
jako do tance.

Vědy přírodní, kulturní,
duchovní, sociální,
vědy společenské, tzv. reálné,
speciální a univerzální.

Příliš mladá, krásná matematika
s bujarou fyzikou,

prostovlasá chemie s biologií
a ověčenou barevnými listy – botanikou,
stará bělovlasá babička alchymie,
výstředně oblečená dívka,
co za umění se skryje,
čas rychle ubíhá,
přišla i známá a uznávaná
metafyzika,
a jako vždy v dlouhé černé sutaně,
co vypadá tak bezbranně,
vážná Dáma TEOLOGIE,
ta velká přítelkyně „FILOSOFIE“.

Rozprava začíná,
všechno se probírá,
padají slova a pojmy,
jsoucno, krásno, dobro, jedno,
svoboda, vůle, svědomí,
do jeskyně pak nahlédnutí,
Platonův trojúhelník, logika a bytí,
Strom Porfyriův, dialektika,
univerzální pragmatika,
společnost a trojrozměrnost jazyka.

A jako vždy, moudrá Filosofie
s tajemnou Teologií
končí svou rozpravu
o právu, o duši a o Bohu.

Pro dnešek už rozpravy končí,
začíná hrát hudba,
a kde kdo už tančí.

Do tance se přidávají
stoikové, existencialisté,
empirikové, pragmatici,
racionalisté a scholastici,
liberálové, křesťané,
jen Diogenés zůstává
ve svém sudu,
netančí, nezpívá, hudbu nemiluje,
také jej nikdo příliš nectí,
a neobdivuje, ani vznešená Filosofie.

SÓKRATÉS

(věnováno filosofu Sókratovi)

Sókratés byl malý,
na pohled ošklivý,
však velký filosof
své doby.

Smysl pro pravdu
a čest,
sám pravdu neznaje,
pomáhat ji druhým
nalézt.

Každého zastaví,
každého osloví,
jen doma Xantipa,
hašteřivá,
když jednou na něj
vylila vědro vody,
Sókratés okomentoval to slovy:
„Já jsem to věděl,
že Xantipiny hromy
změní se v déšť“.

„Jak jenom to můžeš
snášet?“

zeptal se ho Alkibiadés.

Je to jako
krocení divokého oře,
potom jsi lépe
připraven,
čelit útokům
na Agoře.

Vedl dialog,
nepoužívaje
žádných triků,
útočil Sókratés
na povrchnost,
nadutost a pýchu.

Nehádal se,
nikoho nepřesvědčoval,
nevnucoval,
jen se vyptával.

Sokratés snažil se nalézt,
co je mravně závazné vždy,
a za všech okolností,

bylo to usilování
o ctnost, dobro
ve smyslu duševní zdatnosti.

O sobě říkal
že je vědom své
nevědomosti,
však někteří Athéňané
měli toho již dosti.

Melét, Anyta, Lykón
jej obvinili,
že v Bohy nevěří,
však prosazuje nová božstva,
a zavádí špatné mravy
mezi mládeží.

Svět odsoudil filosofa
k smrti,
jako toho,
kdo jej obtěžuje
a ruší
na každodenní pouti.

On nehájil život
za každou cenu,
přijal výnos soudu
jako svou odměnu.

Nepodplatil žalárníky,
setkání s přáteli,
byly jeho poslední kroky.

Sókratovi byl podán jed,
s přáteli ještě rozmlouval,
pak ulehl
a vydech naposled.

Po smrti
nastoupili jeho žáci,
říkalo se jim
„Menší Sókratici“.

Založili Akademii, nové školy,
každý na vše měl jiné názory,
však všichni filosofové
uctívají dnes filosofa jménem Sókratés.

POZDNÍ LÉTO

(pocta Adalbertu Stifterovi)

Mladý poutník
s taškou na ramenou,
jde cestou, necestou
přes Horní Planou,
Frymburk, Čertovy stěny
a jezero Plešné,
Kvildu, Vítkův kámen
a zůstane stát na cestě prašné.

Před sebou bouří v dálce,
a na kopci domek bílý,
když k němu dojde,

od zápraží
starý muž jej už vyhlíží.

Přijde bouřka,
říká ten mladý,
i kdepak, stařec jej zve do svého domu,
a jde mu v ústřety.

Tak mladík tady přespí,
je tu den, dva,
a jde zase dál,
neuběhne rok
a je tu zas,
než by se bouřky nadál.

Několik týdnů zde pobývá,
v domku bílém, tichém,
stranou od lidí,
plném krásných věcí,
řezbářské práce,
které se hned tak nevidí,
mramor, sochy, vázy,
strop – ne bílý, ale zdobený.

Dvůr, stáje, byty, stodoly,
je toho opravdu dost,
zahrada,
jeden vzácný skvost,
host se díví, a prohlíží celou usedlost.

Skleník s vzácnými květinami,
tam zas kaktusy,
zahrada s ovocnými stromy,
každá cestička má své zákoutí,
lavičku, krmítka,
a košíky z proutí.

Zpěv ptáků se zahradou nese,
jak všem lahodně zní,
ráno i večer
je doprovázen zvonem kostelním.

Těch rostlin, barev, květů,
vodních hladin
jež se čerí,
vážek lítá, broučků běhá,

a teď už musíš na večeri.

A ta vůně, kde se vzala,
celá zahrada je jí prostoupena,
je to růže popínává,
kolem zdi se táhne,
vine, proplétá,

zelené listí,
stonek s trny,
růže barvy, jako ze zlata.

Růžové lístky,
žluté, rudé,
bílé i ty jemné
do růžova,
ty,
co na tváři Tvé
objeví se,
když srdcem Tvým,
něha a láska prokvítá.

Tak jde mladík,
lesem, hvozdy,
tam, kde horský křišťál,
tichý hlas,
přes kopec,
do bílého domku,
tam uprostřed cesty,
kde láska volá,
jeho srdce, jeho hlas.